

Tale ved Humlebi-prisen 2025, 31. oktober, Fabrika.

// *hej og hvorfor jeg står her*

hej allesammen

som xx sagde, er mit navn Anna, og jeg er en af medforfatterne på *Til Fremtidens Virksomheder*, der er Den Grønne Ungdomsbevægelses take på en håndbog til et grønt, demokratisk og retfærdigt erhvervsliv

bogen er baseret på en helt vildt svær situation.

for hvad gør man egentlig som klimaaktivist, når virksomheder rækker ud og spørger om vi vil blåstemple deres bæredygtige business når de siger at vi er på samme hold men man faktisk ikke kan give dem et svar fordi vores svar ville være så forsigtigt og greenwashing-traumatiseret, at det ville fordampe i luften, før det blev til ord

hvad gør man egentlig som klimaaktivist, når man møder erhvervslivet?

vi sagde vent, vi ved det ikke.

men én ting vidste vi.

erhvervslivet *er* og *skal være* en kæmpe, kæmpe, kæmpe del af den grønne transformation.

vi når aldrig en grøn fremtid uden virksomhederne i front. for alle skal være i front.

så vi besluttede, at det skulle være slut med armlængden og afstanden mellem aktivisme og virksomheder.

jeg tror vi var ret naive dengang, i efteråret 2023, da vi satte os ned, otte unge fra bevægelsen, og åbnede den første snak om, hvad der egentlig skulle til, hvis vi skulle kalde en virksomhed ægte grøn. jeg husker i hvert fald, at vi først troede, vi bare skulle lave en onepager med en række punkter eller en lille folder eller noget.

men hele tiden dukkede nye spørgsmål op.

for hvordan ser en bæredygtig virksomhed egentlig ud?

det blev til hundredvis af samtaler med os selv, hinanden, vores venner, alle mulige folk i virksomheder, økonomer, politikere og forskere.

og til sidst blev det til den her bog, vi udgav i slutningen af foråret sidste år.

til fremtidens virksomheder. ikke til de virksomheder, der findes i fremtiden, men til de virksomheder, der findes i dag, og som vi mener er virksomheder *af fremtiden*. dem, der har en plads i et grønt og retfærdigt erhvervsliv.

en fremtid, jeg er fuldstændig overbevist om findes i det her rum, lige nu.

jeg har fået æren af at beskrive den vision, vi byggede, for jer.
er i klar på det?

// kerneutopien - velkommen til fremtiden

velkommen til en fremtid, hvor virksomheders eksistensberettigelse findes gennem et dobbelt formål

for det første er de sat i verden for at gavne mennesker og natur helt ærligt, så fucking basalt er det - de er sat i verden for at skabe gode liv og for at regenerere, altså genopbygge, det sociale og økologiske fundament for vores samfund

for det andet skaber de nu rammerne for gode, meningsfulde arbejdsliv for alle ansatte
og de to formål er ligestillede

til gengæld er økonomisk udbytte, det at tjene penge,
ikke længere et særskilt mål

det er heller ikke længere en del af såkaldte 'den tredobbelte bundlinje', der i dag på papiret ligestiller profitskabelse med social bæredygtighed og økologisk bæredygtighed

for i dag er de tre dele alt for ofte kun ligestillede til lokummet brænder

så trumfer profitskabelsen

dét bliver nødt til at være anderledes
strukturelt anderledes

// alvoren, det økologiske kollaps, opfylde behov

jeg tror godt, at jeg kan sige, på vegne af carina, esther, caroline, gorm, sebastian victoria, nicole, lauge, asger, casper, mai, bastian, helga, miranda, elise mange andre aktive i den grønne ungdomsbevægelse, og mig selv,
at når vi skal gå på arbejde i 2050,
dét år hvor vi sikkert gennemsnitligt selv fylder halvtreds med et overskredet halvandengrads mål, et overskredet tograders mål og en tre-fire overskredne tipping points, som det ser ud i dag

skal de steder, vi lægger vores daglige arbejdskraft, ikke være hos nogen
der langsomt bruger verden op, men hos nogen, der genopbygger den

både for os og andre arter
hos nogen, der opfylder grundlæggende menneskelige behov i de former, der er nødvendige for at leve gode liv med 'nok'

det kunne være sund og god mad, trygge og betalbare boliger, bevægelse, smukke og inspirerende oplevelser, kreativitet, sjov og forbundethed - det er umuligt for os at give en udtømmende liste, at lave den er en fælles opgave mellem os og jer og resten af verdens befolkning

men samtidig er listen ikke uendelig
for det er ikke alle varer eller services, der kan produceres inden for
de planetære grænser
og der er intet der kan produceres i uanede eller uendelige mængder

så tiden hvor virksomheders eksistensberettigelse kan sidestilles med
evnen til at generere overskud og arbejdspladser har fået en ende (i
vores fremtid)

tiden hvor nye firmaer konstrueres så de reducerer borgere til
forbrugere og konstant opfinder 'nye' behov for fast fashion, flyrejser,
surround sound højtalere eller ultraforarbejdet mad har fået en ende
(i vores fremtid)

tiden hvor en iværksættervirksomhed først bliver anset som vellykket,
hvis den hvert år bliver eksplosivt større og større og større, har fået
en ende (i vores fremtid).

// nyskabelse, innovation, demokrati

og så er der spørgsmålet om demokrati
der opstår en mærkelig dissonans
når man som borger går fra at deltage i et demokratisk samfund
som vi helt tilbage i folkeskolen lærte var den allervigtigste grundsten
i vores land
til at gå på arbejde i en virksomhed, hvor ofte man har marginal
indflydelse

selvom de fleste er enige om, at udemokratisk styring af stater er i
strid med vores grundlæggende fælles værdier
tillader vi ofte en mærkbar fratagelse af medbestemmelse på arbejdet,
i virksomhederne

vi drømmer om mange flere virksomheder, der ejes kollektivt, der
drives demokratisk
og som i beslutningsprocesser selvfølgelig inddrager medarbejdere,
men også alle dem der på andre måder påvirkes af beslutningerne
med repræsentanter fra både naturen, samfundet og fremtiden

kate raworth, forfatteren bag doughnoutekonomi, har engang sagt, jeg
citerer:

*We don't want to talk about the design of your products. I'm sure
they're wonderful. But we don't want to talk about the design of your
products. We want to talk about the design of your enterprise itself.
The deep design of what an enterprise is. Because that will determine
what you can be and do in the world.*

*What is your purpose? Why do you even exist in the world? What are
you in service of? Are you in service of yourself or transformation?*

før, når virksomheder rakte ud til os, handlede det næsten altid om
deres kreative, grønne produkter
og de er jo selvfølgelig også vigtige

men omstillingen til et grønt samfund er langt, langt større end dem

vi vil tale om ejerskab
om finansiering

om gode arbejdsliv

og den nyskabelse, udvikling og innovation vi har brug for er i høj grad også rettet mod selve virksomhederne deres struktur og form

ikke mod større økonomisk udbytte men om bedst muligt at opfylde behov inden for planetens råderum, inden for de planetære grænser, uden at målet helliger midlet, og vi bliver syge af at gå på arbejde, dratter om på stribe af stress

det er bare dét, vi forlanger.
'sufficient lives', eller liv med 'nok'. bare 'nok'.

// vi drømmer om virksomheder

vi drømmer om virksomheder, der som fyrtårne står vagt og viser borgerne vej til hvordan man kan være bruger på en måde, der faktisk gør det muligt for os at handle på vores værdier

vi drømmer om virksomheder, der eksisterer for at bruge deres kreativitet, energi og passion til at bidrage med at finde de bedst mulige måder at opfylde vores behov på, og som hjælper os alle med at finde grænserne for, hvad der kan produceres inden for naturens bæreevne.

vi drømmer om virksomheder, der som organismer i naturen vokser til de når deres naturlige størrelse, og derefter lever og blomstrer i mange år, mens de forgrener og udvikler sig i hele deres levetid - og

som forstår deres ansvar, når de forvalter deres indflydelse i samfundet.

virksomheder i symbiotiske forhold med os og andre arter lagrer kulstof til genopbygningen af vores fælles fremtid og producerer ilt til gode, meningsfulde liv.

måske drømmer vi faktisk om virksomheder, der gror som træer.

// i er de progressive virksomheder

da vi skrev håndbogen opdagede vi, hvordan vi sagtens kunne fylde den med eksempler. og hvis man var i tvivl om det, kan man bare se ud over rummet her. vi har ikke opfundet noget som helst på blankt canvas, alt vi har skrevet er der nogen, der allerede gør.

og mange af de 'nogen' er jer.

jeg gætter på at de fleste her i rummet har haft lidt den samme *realisation* som os i Den Grønne Ungdomsbevægelse gennem de seneste år.

for jeg tror man rammer mange af de samme mure uanset om man løber imod dem som klimaaktivist eller grøn iværksætter eller progressiv virksomhed.

det står i hvert fald helt klart for os, at kampen om en grøn, retfærdig fremtid er en kamp om indretningen af vores økonomi.

en kamp om hvad vi værdisætter højest, om penge og om prioriteter.
en kamp om, hvad der bliver kaldt virkelighed og hvad der bliver kaldt
utopi.
en kamp om vores forestillingsevne.

det er derfor, vi bliver ved med at stille os frem.
det er derfor, vi nu vil uddele en ny pris, *humle-bi-prisen*, som et
modsvar til, at der stadigvæk i 2025 laves prisuddelinger baseret på,
hvor hurtigt virksomheder vokster, hvor hurtigt omsætninger vokser.

at basere vores økonomiske system på vækst er det allerstørste
benspænd, vores samfund nogensinde har lavet for den grønne
omstilling.

humlebi-prisen er til de virksomheder, der prioriterer mennesker og
natur *før* de prioriterer profit.

humlebi-prisen er til de virksomheder, der prioriterer gode arbejdsliv.

humlebi-prisen er til de virksomheder, der tager beslutninger
demokratisk.

humlebi-prisen er til de virksomheder, der producerer til brugere
fremfor forbrugere, der opfylder behov fremfor at opfinde dem.

humlebi-prisen er til de virksomheder, der producerer socialt og
økonomisk regenerativt.

humlebi-prisen er til de virksomheder, der tager ansvar for deres
indflydelse på samfundet.

humlebi-prisen er til de virksomheder, der anerkender de planetære
grænser og ikke overskalerer.

humlebi-prisen er til de virksomheder, der lykkes med at blive
vækstuaafhængige i et vækstsamfund.

humlebi-prisen er til fremtidens virksomheder.

humlebi-prisen er til jer.

tak for ordet.